

102752

NASJONAL SAMLING I

PORSGRUNN OG SKIEN

1933 - 40.

NS OG BYGDEFOLKETS KRISEHJELP 1933.

Den 17. mai 1933 ble partiet Nasjonal Samling stiftet i Oslo, og i dagene og månedene etterpå ble det stiftet lokale partilag rundt om i hele landet. I mai 1933 mottok NS sekretariatet i Oslo flere henvendelser ifra Porsgrunn om medlemskap og materiell.¹ En av dem var boktrykker Thorvald Nilsen, som satt i hovedstyret for Bygdefolkets Krisehjelp (B.K) og var ansvarlig for utgivelsen av " Bygdefolket ". Den 1. august skriver han til Quisling, og ber ham komme til Porsgrunn for å starte et lokalt NS-lag². Andre uka i august (13.8.33.) er Quisling i Kvitseid for å få Olav Lien, lederen av Bygdefolkets Krisehjelp, til å akseptere at organisasjonen skulle gå sammen med NS. Møtet begynte den 13.8.1933 kl. 12.00 og det var møtt frem ca. 100 utsendinger³. Av disse var 28 nemlig formennene i bygdelagene, som hadde stemmerett⁴. Det ble drøftet omkring samarbeidet med NS, noe som førte til en lang debatt. Bland de som talte for samarbeidet var Olav Lien, Øverland, Fjalestad og Stridsklev fra Eidanger, Håtveit fra Lunde, A. Lund fra Bamble og Glesne fra Krødsherad. De som talte imot samling var, Haukvik fra Hjuksebø, Nils Høljesen fra Hovin, Rue fra Gjerpen, og Grindrud og Stavsholt fra Lunde.⁵ Mot slutten av møtet ble det holdt en avstemning, hvor det ble besluttet av 19 mot 8 stemmer å gå til samarbeide med NS⁶.

Det ble vedtatt at formen for samarbeid skulle avgjøres av et styre på 7 medlemmer, 4 oppnevnt av B.K og 3 ifra NS. B.K valgte som sine medlemmer dyrlege Fjalestad fra Sauland, o.r.sakfører Olav Lien fra Kvitseid, lensmann Andreas Berge fra Fyresdal og gårdbruker Jacob Moe fra Bamble. Ifra NS ble følgende oppnevnt, rittmester Juell fra Drangedal, gårdbruker Halvor Espevolden fra Holla og Arnfinn Håve fra Heddal. Som varamenn valgte B.K, skolebestyrer Øverland og Haukvik fra Hjuksebø og Nils Høljesen fra Hovin⁷. Etter dette rettet Olav Lien en appell til medlemmene om å holde sammen; "... Krisehjelpen hadde nu, efter at det blev vedtatt samarbeidet med NS, kommet inn i et nytt spor med bredere front og stillingen var blitt styrket..."⁸ Til slutt takket Øverland under stor begeistring Lien for det store arbeidet han hadde nedlagt for B.K, og nu sist for sammenslutningen med NS.

¹ Ingvar Skobba. Årbok for Telemark historielag 1990 s. 31.

² Som note 1.

³ Varden 14.8.1933.

⁴ Som note 3.

⁵ Som note 3.

⁶ Som note 3.

⁷ Som note 3.

⁸ Som note 3.

Utpå ettermiddagen hadde det samlet seg mellom 400 a 500 mennesker på stevnepllassen utenfor ungdomshuset, for å høre Quisling tale. Formannen i fylkesstyret for B.K ønsket alle velkommen og gav ordet til Quisling. NS-føreren gikk inn på partiprogrammen til de forskjellige partiene og uttalte; "... at disse var spillet opp. Og at Arbeiderpartiet hadde narret bøndene med sine løfter, og at A.P ville ta jorden ifra bøndene..."⁹ Videre kom han innpå forholdene i Russland, og brukte sterke ord om Sovjetstyret, og den oppstartede 5-års planen som bare var noe sludder. Man måtte; "... komme bort ifra partiene, de andre politiske partiene førte ikke frem, og man hadde nu bare en vei å gå, nemlig samlingsveien..."¹⁰ I denne tid var to spørsmål gjeldende, det var gjeldskrisa og arbeidsløsheten om man ville få samfunnet opp igjen måtte man rette opp krisa bøndene stod i, og fjerne at klasse kjemper mot klasse. Etter dette var det Olav Lien som talte, han brukte sterke ord som; "... de to menn som nu styrer Norge, nemlig Lyder Bull i justisdepartementet og direktør Rygg i Norges Bank..."¹¹ Dette var litt av et "Folkestyre" uttalte Olav Lien. Etter avsluttet tale reiste Quisling til Porsgrunn.

Uken etterpå, søndag den 20. august 1933 blir et lokalt NS-lag i Seljord stiftet av Aslak Meås, Høye Strand, Eivind Flatin, Kjetil Lønnestad, Halvor Uppesund og Tor H. Strand.¹²

Samarbeidet mellom B.K og NS skapte reaksjoner innad i Krisehjelpa. I en artikkel¹³ forfattet av Aasmund Raundalen kommer denne kritikken til uttrykk. Han snakker om at; "... B.K svikter sine oppgaver - illusjonene brast og fascismens heslige terror griper dem i møte..." Videre blir ledelsen av B.K kritisert; "...at den ikke forakter fascismen som beilere, men at vielsen foregikk allerede den 13. august. Det må taes som et ustyrtelig bevis på at det i lengre tid må ha bestått et hemmelig " utuktig " forhold...". Etter dette kan jeg ikke stå i B.K sier Raundalen, og det er ikke bare jeg som er ferdig med B.K, jeg vil få følge av; "... tusinner av bønder, småbrukere og arbeidere..."¹⁴ Raundalen kommer med en appell til alle arbeidere, småbrukere og arbeidere på bygdene om å være med å " reorganisere " B.K under navnet Norges Bondesamling.¹⁵ Denne nye bevegelsen skal rekruttere medlemmer som har meldt seg ut av B.K, grunnet samarbeidet med NS. Noe nytt program nevnes ikke, men Norges Bondesamling

⁹ Som note 3.

¹⁰ Som note 3.

¹¹ Som note 3.

¹² Varden 2.8.1933.

¹³ Varden 24.8.1933.

¹⁴ Som note 13.

¹⁵ Som note 13.

vil arbeide utifra de gamle interessene til B.K. Det vil si en snarlig og effektiv løsning av gjeldskrisa og arbeidsløsheten. Raundalen henstiller til at interesserte må melde seg inn og vil deretter utlyse et masse møte, antagelig i Lunde. Norges Bondesamling vil kjempe mot; "... fascisme, trelldom og nød og kjempe for frihet, rettferdighet og levelige vilkår...".¹⁶ Vi vil i vår rettferdige frihets kamp bruke som motto:¹⁷

Vi vil oss et land som er frelst og fritt, og ikke sin frihet må borge.

Og har vi ikke det land ennu, så skal vi vinne det, jeg og du.

Og dette vårt land heter Norge.

Porsgrunn Dagblad melder på første side den 23.8.1933, at det skal dannes et NS-lag i byen; "... og ryktene sier at sakfører Røring og Harald Franklin Knudsen er ledende, begge interesserte Høire folk...".¹⁸ Noen dager senere melder avisa om en enda større nyhet. At en av byens største menn innen politikk og næringsliv, hadde meldt seg inn i NS. Det var faren til H.F. Knudsen, skipsreder Christen Knudsen.

Den nye organisasjonen Norges Bondesamling, ble stiftet i Solum utenfor Skien den 25.8.1933.¹⁹ Og Svend R. Gisholt uttalte seg til pressen at den gamle foreningen av B.K var oppløst og at det var nedsatt en komite med tanke på en ny organisasjon.²⁰ Denne komiteen bestod av tidligere B.K medlemmer som, Halvor Fjeld, Gustav Sønstvedt, Knut Tovsli, Hans Haukenes og Jakob Marum.²¹ Årsakene til denne nye bevegelsen var at det hadde vært noen uoverensstemmelser med hovedledelsen, og vi fant det retttest å gå frem slik vi gjorde sier Gisholt. Formannen i B.K i Solum, Syvert Larsen sier at disse som stifter den nye organisasjonen; "... er det hovedsakelig folk som har stått utenfor organisasjonen (B.K) og nærmest stillet seg fiendtlig til den som nu har satt seg i spissen for dette...".²² Og nevner at Halvor Fjell ikke er medlem av B.K i Solum. Men årsakene til denne nye organisasjonen er at Olav Lien nå er sammen med NS på en " meget ivrig frierferd " til bøndene i anledning valget. Og at det i den anledning er meget viktig for Lien å ha en avdeling som kan drive valgagitasjon samt

¹⁶ Som note 13.

¹⁷ Som note 13.

¹⁸ Ingvar Skobba, Arbok for Telemark historielag 1990 s.31.

¹⁹ Varden 26.8.1933.

²⁰ Varden 26.8.1933.

²¹ Varden 26.8.1933.

²² Varden 26.8.1933.

arrangere valg møter. Den gamle avdelingen av B.K i Solum vi selvfølgelig ikke bli oppløst. Forholdet vil nu nemmelig bli at det blir den gamle avdelingen som vil arbeide for bøndernes interesse og den nye for Lien og Quislings interesser.²³

Lørdag 27.8.1933 ble NS og B.Ks første valg møte satt i Skien. Blandt de fremtøtte var det en god del kommunister, forøvrig var det folk fra alle politiske partier. På lederbenken satt Olav Lien, Chr Knudsen (NS), Lars Hovland (B.K), Lars Gunnæs (NS), Boye Torstensen og Stub Sannes, det ble proklamert at B.K og NS stiller egen liste også i byvalgkretsen. Chr Knudsen talte først og forklarte at det egentlig var rittmester Juell som skulle holde foredraget. Han talte om; "...forsøkene på å skape strid mellom klassene er i høieste grad i strid med demokratiet for alle. Og at kommunistene håner oss andre som reaksjonære virker helt groteskt ...".²⁴ Det ble advart mot " fiskeriene " foran valget og uttalte at de valgte stortingsmenn ofte ikke representerte det standpunkt som velgerne inntok. Deretter uttalte Knudsen seg om de forskjellige partiene untatt høire, og at det var naturlig at Bondepartiet gikk over til NS. Etter Knudsen besteg Olav Lien talerstolen og uttalte; "... at det nu ikke var som i gamle dager, da en og annen var inne i politiske spørsmål. I dag er politikk ensbetydende med selve eksistensen - det er noget for alle...".²⁵ Og Lien rettet skarpe utfall mot direktør Rygg om de siste års pengepolitikk, og at avisene er for redde; "... de tør ikke si det som det er...". Hver avis hevder sitt standpunkt, høireavisen sitt, og venstreavisen sitt, og at de ikke tør la fremmede meninger komme til. Lien sa videre; "... at det muligens var farlige folk man hadde fått med sig i NS, men så lenge vi arbeider for de samme mål så får vi gå sammen ...".

Etter Liens tale var det anledning for tilhørerne å komme med spørsmål, og det ble behørig påvist uoverenstemmelser mellom Lien og Knudsens foredrag. Til dette svarte Knudsen; "... at han alltid hevdet sine egne meninger, og kunne ofte være uenig med sine meningsfeller...". Og at dette sikkert også ville bli tilfelle i sitt nye parti; "... hvortil jeg fant å måtte slutte mig til fordi mitt gamle parti ikke lenger hadde bruk for mig (Høyre)...".²⁶ Lærer Landfall kritiserte B.K og sammenslutningen med NS, noe som ikke var noe ønskelig ifra medlemmenes side, men var bestemt av styret. Landfall refererte en uttalelse ifra Quisling; "... om at han håbet sammenslutningen vilde bevirke avskalling av de revolusjonære elementer ...".²⁷ Til dette uttalte Lien at det selvfølgelig ikke var alle som var med på sammenslutningen, men faktum var at rådet - som består av 37 mann;

²³ Varden 26.8.1933.

²⁴ Varden 28.8.1933.

²⁵ Varden 28.8.1933.

²⁶ Varden 28.8.1933.

²⁷ Varden 28.8.1933.

"... den 21. januar 1933 enstemmig hadde bestemt at hvis intet parti vilde støtte B.K, så skulle der gås til valg på egen liste. Og hvis det var noget parti som vilde støtte B.K, så skulde det samarbeides..."²⁸ Og forteller videre at B.K var i stor tvil, og jeg sa under et møte i Oslo at;"... vi er vist kommet i dårlig selskap, vi er jo sammen med pengefolk ...". Men hva skulle B.K gjøre ? Det var vår plikt å si - ja takk til et samarbeide. Både Liens og Knudsens taler ble livlig applaudert og Lars Gunnæs ville avbryte diskusjonen da han tok applausen som et tegn på at de tilstedeværende medlemmer av B.K var enig i det innledede samarbeidet.

Dette ble det livlig protestert mot, og Landfall forlangte ordet, og uttalte bl.a; "...at grunnen til at B.Ks ledelse nektet å gå med på en rentestreik var det forberedte samarbeidet med Quisling..."²⁹ Og videre at fascismen hadde sterke røtter på landsbygda, men det som nu var gjort splitter befolkningen på landsbygda, og dette har Olav Lien ansvaret for. Den 29.8.1933 mottok NS sekretariatet i Oslo svar på deres skrivelse fra 12.6.1933 til Høyre om listeforbund mellom de to partiene.³⁰ Dette kunne Høyres Centralstyre ikke gå med på, og Centralstyret hadde enstemmig avslått NS skrivelse, og begrunnet det med at den politikk som NS fører er etter Høyres oppfatning ikke gjennomførlig innenfor det folkestyre og den samfunnsramme vi har. I Bergen holdt Quisling et politisk foredragsmøte den 5.9.1933 om kvelden på Turnhallen, som var fylt til siste plass lenge før foredraget startet.³¹ Men samtidig hadde kommunistene møte i Folkets Hus like ved. Da Quisling skulle forlate Turnhallen kom endel ungmunnister ut og omringet hans bil, og det ble ropt " Rød front " og sunget " Internasjonalen " Men heldigvis var det en stor politistyrke tilstede og Quisling ble uhindret kjørt vekk. Etter dette kom det til slagsmål mellom NS og kommunister og politiet måtte rydde gatene med køller. Samme dag blir NS-laget i Porsgrunn formelt stiftet, og det blir meldt om ca. 15 medlemmer. Hvem disse 15 medlemmene er, har jeg ikke funnet ut.³²

På NS valgliste i Skien ble følgende oppsatt til stortingsvalget i 1933.³³

1. Konsul. Chr. Knudsen, Porsgrunn.
2. O.r.sakfører. Eivind Ferangen, Arendal.
3. Fløtningsinspektør. Fridtjof Rosnæss, Notodden.
4. Grosserer. Lars Gunnæs, Skien.

²⁸ Varden 28.8.1933.

²⁹ Varden 28.8.1933.

³⁰ Varden 30.8.1933.

³¹ Varden 6.9.1933.

³² Ingvar Skobba, Årbok for Telemark historielag 1990 s.31.

³³ Varden 12.9.1933.

5. Kjøpmann. A.E. Abrahamsen, Kragerø.
6. Ingeniør. H. Hektoen, Arendal.
7. Skoleinspektør. P. Kolstad, Porsgrunn.

Listen tillitsmann var Lars Gunnås, som også var formann i NS for Telemark og Austagder byene. Og et forlydende fra 11.9.1933 vil vite at det allikevel blir listeforbud mellom Frisinnede Venstreparti og NS. Men den endelige avgjørelsen skulle taes aften den 13.9.1933. Den 22.9.1933 holder Quisling foredrag på Grünerløkka skoles gymnastikksal i Oslo³⁴. Og ved hjelp av et høytaleranlegg skulle foredraget kringkastes for tilhørerne i Birkelunden. Straks etter at Quisling hadde besteget talerstolen, begynte spektaklet. To hornorkestere marsjerte opp og spilte " Internasjonalen ". Demonstrantene marsjerte inn i salen og gikk straks til aksjon. Der ble de møtt av ordensvernet, og det utspant seg en veritabel kamp. Det lykkedes demonstrantene å få ødelagt mikrofonen til høytaleranlegget, før Politiet fikk ryddet salen. Og Quisling måtte fullføre sitt foredrag ved hjelp av en mikrofon som ble funnet på galleriet. Etter møtet tiltok uroen utenfor lokalet og situasjonen ble så truet at Quisling måtte bringes vekk i Politiets bil.

Den 25.9.1933 kl.18.00 på kvelden blir Lars Gunnås oppringt av banksjef Johansen i Skiensfjordens nye Kreditbank som meddeler at han er blitt anmodet om å forsøke å få Gunnås til å trekke NS valgliste tilbake.³⁵ Johansen ville i den forbindelse gjøre oppmerksom på at B.K og de som samarbeidet sammen med dem; "...ikke kunne gjøre regning på å få lån i banken, da denslags personer var samfunnsødeleggende og ødeleggende for alt kredittvesen...". Gunnås hadde rett før søkt banksjefen personlig for å få et lån, og dette ble av Gunnås oppfattet som en direkte trussel om kredittnektelse. Dette meddelte Gunnås straks til en venn, tegneren John Bøhle som resulterte i at Gunnås ringte til formannen i bankens direksjon for å høre om han ville ta avstand fra banksjefens uttalelser. Men dette ville formannen ikke. Like etterpå ringte banksjef Johansen opp Gunnås på nytt, etter at fristen for tilbakekallelse av valglistene var gått ut og da; "... forsøkte han å pynte på sine uttalelser, og frala sig sine trusler for såvidt de angikk NS medlemmer. Truslene hadde kun gjeldt for B.Ks medlemmer sa Johansen...".³⁶ Men banksjef Johansen hadde brukt " adskillig uparlamentariske uttrykk " og hadde avsluttet samtalen med Gunnås slik; "... men jeg skal ha Dem in mente jeg, mann min - adjø...".

Banksjefen hadde dagen etterpå et motinnlegg i Tidens Tegn, for å komme med en " beriktigelse, da hans uttalelser var helt forvansket " som han kalte det. Denne ble behørig kommentert av Lars Gunnås som fastholdt hvert ord han hadde publisert i Tidens Tegn, og med en skriftlig erklæring ifra

³⁴ Varden 23.9.1933.

³⁵ Varden 26.9.1933.

³⁶ Varden 26.9.1933.

John Bøhle.³⁷ I Stavanger den 26.9.33 holde Quisling igjen foredrag, ved byens største forsamlingslokale, Betania.³⁸ Her kunne det fortelles om forstyrrelser både inne i lokale men mest på utsiden. Det skyldes en stor menneskemengde som hadde tatt tilhold utenfor og sang " Internasjonalen " og skrek " Rød front ". Dette virket så forstyrrende på møtet at Politiet fant det riktig å fjerne demonstrantene, og rydde de tilstøtende gater. Da Politiet rykket frem med stålhelmer og køller ble de mottatt med skrik, hujing, piping og stenkast. Og spetakkelet holdt på i flere timer utover kvelden, da Politiet var forlagt i gatene rundt Betania lokale. Endel demonstranter ble anholdt, men alle fikk gå igjen etterat Politiet hadde notert ned navn og adress. I Kristiansand³⁹, den 27.9.33 holdt Quisling igjen foredrag som endte med spetakkel. Avisene kunne fortelle at da Quisling forlot Turnhallen, hvor møte ble holdt, var det samlet en hel del mennesker utenfor. Da Quisling skulle gå til Handelens Hus, hvor det var arrangert en enkelt tilstøtning fikk han eskorte av en politibetjent. Underveis gikk demonstranter løs på Quisling og politibetjenten og begge ble slått i bakken. De kom seg opp igjen og søkte tilflukt i et nærliggende hus. Quisling gikk inn i huset mens politibetjenten sperret inngangen. Det lykkedes politibetjenten å få arrestert den værste urostifteren. Mens mengde forsøkte å frigjøre den arresterte, ble det ringt etter politiforsterkninger. Og straks etterpå kom politifullmektigen med 8 statspolitimenn, bevestnet med køller og revolvere. Gaten ble straks ryddet og kvartalet ble sperret av. Men demonstrantene rykket straks frem påny og politiet måtte ty til køllene på nytt, og etter et par timer ebbet det hele ut. Politiet regnet med at det hadde samlet seg mellom 6-7000 mennesker i byen.⁴⁰

I Haugesund blir Quisling intervjuet av en journalist ifra Haugesunds Avis, hvor det blir stillet spørsmål i forbindelse med valget.⁴¹ Bl.a forelegger journalisten en henstilling fra Fedrelandslagets-styre til de nye partiene om å trekke sine lister tilbake, der de ikke har noen sjanse. til dette svarer Quisling; "... hvorfor kan ikke likeså godt alle de andre partiene gjøre det samme der de ikke har noen sjanse, f.eks Høire. Det finnes mange steder hvor Høire ikke har håp om å få valgt noen, men de stiller allikevel liste...". Vi (NS) bruker sunn fornuft, og stiller ikke liste der hvor vi ikke har håp om å få valgt noen. Til spørsmålet om hva som ville skje hvis NS fikk absolutt flertall, svarer han; "... Det er et tankeeksperiment som jeg ikke kan innlate mig på fordi det ikke er aktuelt

³⁷ Varden 28.9.1933.

³⁸ Varden 27.9.1933.

³⁹ Varden 28.9.1933.

⁴⁰ Christiansands Adressetidende 28.9.1933.

⁴¹ Varden 28.9.1933.

til dette valg...". At partiet NS og B.K gikk sammen, og attpåtil stilte valgliste til kommende stortingsvalg i 1933 har nok irritert på seg endel folk. Folk oppfattet NS som en parallell til NSDAP i Tyskland, dette irriterte mange NS folk seg over og brukte pressen til å beriktige oppfatningen. Carl Borchgrevink forteller i to artikkler at; "... NS er et eget norsk nasjonalt parti med sitt eget program og sin egen ideologi og aldeles ikke noen filial av det Tyske nazipartiet - slikt som perfid og sjofel agitasjon ifra våre motstanderes side. Vi er ikke ansvarlig for eller sympatiserer med de Hitlerske brutaliteter og dumheter..."⁴² Og videre at det er ikke; "... Høyres møter som blir forstyrret av kommunistrampen (også kalt arbeidernes avantgarde)- det er NS...". Og at NS akter ikke å innføre noe diktatur. Vi vil heller avskaffe det.

Den 8.10.1933 har NS og B.K møte i Turnhallen i Skien, med besøk av advokat Hjort ifra Oslo. Møte blir åpnet av grosserer Lars Gunnæs som fortalte at han hadde meldt seg ut av Høyre grunnet deres partiprogram, som han mente var et hån mot velgerne; "... Vi krevet en fane, men fikk en vaskefille, sa han..."⁴³. Skolebestyrer Øverland fra B.K tok deretter ordet og fortalte om bondestanden, noe B.K og NS hadde de samme interessene i. Etter dette tok advokat Hjort ordet og rettet et kraftig utspill mot Høyre som hadde avslått samarbeidet med NS, og fortalte; "... at krisen kunne ikke løses ved hjelp av de gamle partier. Det kreves nye former i statens styre og et nytt åndelig grunnlag hos den enkelte velger. Og at vi måtte få en fast ledelse...". Denne sommeren reiste Quisling land og strand for å holde foredrag, men det skjedde ikke uten tumulter. Den 12. september var han på Berle skole for å holde foredrag. Etter foredragets slutt hadde det samlet seg en mengde kommunister utenfor lokalet, som sperret veien til Quislings bil. Ved Politiets hjelp fikk Quisling kommet seg inn i bilen og dro avsted. Utenfor Quislings hjem hadde demonstrantene tatt oppstilling og ventet på ham, da Quisling ankom; "... utspant det sig, efter hvad et øienvitne fortalte, meget voldsomme scener. Under ropet " Drep ham " stormet pøbelen bilen og knuste et av vinduene..."⁴⁴ Og journalisten skriver at Quisling opptrådte meget rolig, og led ingen synderlig overlast. Ved Politiets ankomst hadde demonstrantene forlengst tatt bena på nakken.

I Skien byvalgkrets var, Konsul Chr. Knudsen på 1 plass, deretter fløtningsinspektør Fr. Rossnæs og grosserer Lars Gunnæs nevnt som Nasjonal Samlings første navn. Den 17. september 1933 foretok valgstyret i Skien fintelling av stemmeseddlene, som viste følgende for NS, Arendal 193 stemmer, Porsgrunn 187, Brevik 43 og Grimstad 19 stemmer, totalt fikk NS 280 stemmer i Skien valgkrets. Og ble forbigått av Kommunistene som fikk 390 stemmer, men valgets seierherre var Arbeiderpartiet med 3174 stemmer.

⁴² Varden 5.10.1933.

⁴³ Varden 9.10.1933.

⁴⁴ Varden 13.10.1933.

Under en stor tilstelning i Oslo i forbindelse med valget uttalte Quisling.⁴⁵ At avtalen med Krisehjelpen reddet oss fra flertall for arbeiderpartiet. Han fremholdt at tilslutningen til NS var sterkt svekket grunnet " redselspropagandaen " før valget. Og fortalte videre; "...at ca. 100.000 stemmer var glidd bort fra de andre borgelige partier bare på vår bevegelse. Man må nemlig regne med at NS hvis det hadde stillet lister i alle kretser vilde fått ialt 40.000 stemmer, og ytterligere 60.000 vilde stemt med NS..."⁴⁶. Og syntes videre at det nærmest er lettsindig sludder å si at det ikke er så farlig å la Arbeiderpartiet få regjeringsmakten. Vår stilling er nemlig den at AP er et ulovelig parti så lenge det holder fast på sine revolusjonære prinsipper, og at det derfor ikke må slippe til regjeringsmakten etter dette valg. Samme dag holdt NS i Skien møte under ledelse av grosserer Lars Gunnæs, som leste opp Quislings foredrag. Etterpå var det en langvarig diskusjon om partiets retningslinjer etter valget.⁴⁷ Deretter vedtok man å sende følgende telegramm til Quisling:

I erkjennelse av det dyktige arbeid De har nedlagt ved å skape et grunnlag for et nytt Norge, med fred, orden og rettferd, sender vi Dem vår hilsen og takk.

⁴⁵ Varden 1.11.1933.

⁴⁶ Varden 1.11.1933.

⁴⁷ Varden 1.11.1933.